

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТОДАВЦЯМИ ЗАДОВОЛЕНОСТІ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «САДІВНИЦТВО ТА ВИНОГРАДАРСТВО» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності роботодавців якістю підготовки фахівців (випускників, здобувачів вищої освіти, що проходили виробничу практику та/або дуальне навчання) за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Садівництво та виноградарство» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – роботодавці, в організаціях яких проходили виробничу практику, дуальне навчання здобувачі вищої освіти та/або працюють (-ли) випускники за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **упродовж 2020-2021 навч. року** за анкетною для роботодавців «якість підготовки фахівців у ТДАТУ». Всього опитано **5 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#)

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

- 1 бал – якість відсутня;
- 2 бали – якість проявляється зрідка;
- 3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;
- 4 бали – проявляється часто;
- 5 балів – якість проявляється практично завжди.

Результати оцінювання роботодавцями якості підготовки фахівців за ОПП «Садівництво та виноградарство» за критерієм «**Які з наведених нижче чинників мають, на Вашу думку, найбільший вплив на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання?**» наведено в таблиці 1.

Перелік чинників, що **найбільш** (максимальні відсотки за балом 5, по 80%) на думку роботодавців, впливають на ефективність професійної

діяльності фахівця та його кар'єрне зростання: «розв'язання проблем», «здатність застосовувати знання на практиці».

Менші бали (максимальні відсотки за балом 3, по 60%) отримали: «рівень загальнотеоретичної підготовки», «здатність до навчання», «здатність до аналізу і синтезу», «навички управління персоналом, колективом».

Таблиця 1 – Оцінювання чинників, що найбільш впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Рівень загальнотеоретичної підготовки	0	40	60	0	0
Здатність до навчання	0	40	60	0	0
Здатність до аналізу і синтезу	0	40	60	0	0
Розв'язання проблем	80	20	0	0	0
Здатність застосовувати знання на практиці	80	20	0	0	0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	40	60	0	0	0
Стратегічне мислення	20	60	20	0	0
Націленість на кінцевий результат	60	40	0	0	0
Здатність працювати в колективі, команді	20	80	0	0	0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	20	20	20	40	0
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	40	20	40	0	0
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	60	40	0	0	0
Навички управління персоналом, колективом	0	40	60	0	0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	0	80	20	0	0
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	20	80	0	0	0
Ведення ділової документації	0	60	40	0	0
Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку	25	75	0	0	0

Результати оцінювання роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців ТДАТУ наведені в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців ТДАТУ

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Наскільки Ви задоволені рівнем професійної підготовки фахівців ТДАТУ, які працюють у Вас в організації/установі?	100	0	0	0	0
Наскільки Ви зацікавлені в прийомі на роботу фахівців ТДАТУ?	100	0	0	0	0

З таблиці 2 не важко пересвідчитися у високій оцінці роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців за ОПП «Садівництво та виноградарство».

Результати оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти, наведені в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Ділова репутація, імідж закладу	80	20	0	0	0
Конкурентоспроможність освітніх послуг	20	80	0	0	0
Професорсько-викладацький склад	40	60	0	0	0
Матеріально-технічна база	40	60	0	0	0
Система управління закладом	100	0	0	0	0
Якість освітніх послуг	80	20	0	0	0
Вміст навчальних програм	100	0	0	0	0
Використання новітніх, інтерактивних методів навчання	60	40	0	0	0

Аналіз таблиці 3 показує, що роботодавці **високо** оцінили ТДАТУ за всіма переліченими критеріями, особливо, по **100% на бал 5** «система управління закладом», «вміст навчальних програм».

Менші бали отримали наступні критерії оцінювання (*мінімальні відсотки за балом 5*): «конкурентоспроможність освітніх послуг» (20%).

Результати оцінювання якостей та навичок фахівців за ОПП «Садівництво та виноградарство» наведені в таблиці 4.

Таблиця 4 - Оцінювання якостей та навичок фахівців за ОПП «Садівництво та виноградарство»

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Рівень загальнотеоретичної підготовки	0	100	0	0	0
Здатність до навчання	0	100	0	0	0
Здатність до аналізу і синтезу	0	80	20	0	0
Розв'язання проблем	20	60	20	0	0
Здатність застосовувати знання на практиці	100	0	0	0	0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	0	100	0	0	0
Стратегічне мислення	20	60	20	0	0
Націленість на кінцевий результат	100	0	0	0	0
Здатність працювати в колективі, команді	40	60	0	0	0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	0	100	0	0	0
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	20	80	0	0	0
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	100	0	0	0	0
Навички управління персоналом, колективом	0	40	60	0	0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	0	60	40	0	0
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	20	80	0	0	0
Ведення ділової документації	0	60	40	0	0
Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку	80	20	0	0	0

Аналіз таблиці 4 показує, що роботодавці високо оцінили якості та навички фахівців за ОПП «Садівництво та виноградарство». **Найвищі бали (100% за балом 5)** поставили: «здатність застосовувати знання на практиці», «націленість на кінцевий результат», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання».

Менші бали (максимальні відсотки за балом 3) отримали наступні критерії оцінювання: «навички управління персоналом, колективом» (60%), «ерудованість, загальна культура, комунікабельність»(40%), «ведення ділової

документації»(40%).

Результати відповідей роботодавців на питання «**Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці?**» показали 100 відсоткову актуальність (5 балів) ОПП «Садівництво та виноградарство» за першим (бакалаврським) рівнем освіти.

Коментарі та побажання роботодавців щодо компетентностей та результатів навчання за даною ОПП «Садівництво та виноградарство» наступні:

- збільшити практичну підготовку студентів, розширити географію баз практик та проводити практики у відповідності до сезонності робіт в саду або на полі;
- необхідно формувати певні вузько-спеціалізовані навички роботи (овочівництво, ягідництво, виноградарство);
- важливо формувати компетенції щодо управління персоналом та взаємодії в колективі;
- зменшити аудиторне навантаження на дисципліни «Грунтознавство з основами геології», «Землеробство з основами гербології»;

Висновки

Метою опитування роботодавців було провести аналіз сучасних вимог до фахівців в галузі садівництва та виноградарства, можливості формування відповідних фахових компетенцій з урахуванням зауважень та пропозицій роботодавців.

1. За результатами анкетування, можна виділити основні чинники, які найбільше впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання: ««розв'язання проблем», «здатність застосовувати знання на практиці». Разом з тим, респонденти вважають, що найменший вплив на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання має «рівень загальнотеоретичної підготовки», «здатність до навчання», «здатність до аналізу і синтезу», «навички управління персоналом, колективом».

2. Роботодавці дали високу оцінку рівня професійної підготовки здобувачів вищої освіти за ОПП «Садівництво та виноградарство», та зацікавлені в подальшому в прийомі на роботу випускників ТДАТУ (100 % на 5 балів).

3. Аналіз показує, що роботодавці найвище оцінили ТДАТУ за такими критеріями: (100% якості): «система управління закладом», «вміст навчальних програм». Менші бали були виставлені за критеріями:

«конкурентоспроможність освітніх послуг».

4. Серед якостей та навичок фахівців за ОПП «Садівництво та виноградарство» роботодавці високо оцінили «здатність застосовувати знання на практиці», «націленість на кінцевий результат», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання». При цьому, вони вважають, що «навички управління персоналом, колективом», «ерудованість, загальна культура, комунікабельність», «ведення ділової документації» у здобувачів

ВО знаходяться на недостатньо високому рівні.

5. Висока оцінка роботодавців актуальності освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці свідчить про необхідність підготовки фахівців для галузі садівництва в регіоні півдня України та підтверджується зазначеними коментарями роботодавців. Пропозиції роботодавців враховуються викладацьким складом, задіяним на ОПП «Садівництво та виноградарство», при складанні робочих програм навчальних дисциплін, силабусів, при проведенні лекційних та лабораторних занять, навчальних практик.

6. З метою покращення конкурентоспроможності освітніх послуг необхідно:

- постійно оновлювати матеріально-технічну базу випускової кафедри плодоовочівництва, виноградарства та біохімії;
- постійно оновлювати вміст освітніх програм, доповнюючи найсучаснішими світовими розробками та методиками;
- широко залучати студентів до проведення наукових досліджень та розробок з використанням лабораторного та мобільного устаткування;
- розширяти співпрацю з аграрними підприємствами різних суміжних галузей промисловості, наукових структур;
- підвищувати мотивацію здобувачів до самонавчання шляхом застосування сучасних методів навчання, які розвивають практичні навички і вміння студентів і будуть застосовуватися в майбутній професійній діяльності.
- збільшити практичну підготовку студентів, розширити географію баз практик та проводити практики у відповідності до сезонності робіт в саду або на полі;
- формувати певні вузько-спеціалізовані навички роботи (овочівництво, ягідництво, виноградарство);

- формувати компетенції щодо управління персоналом та взаємодії в колективі;
- зменшити аудиторне навантаження на дисципліни «Ґрунтознавство з основами геології», «Землеробство з основами гербології»;

Для вдосконалення формування у здобувачів компетентностей «soft skills» слід: продовжити практику проведення тренінгів та семінарів з коуч-тренерами, іншими спеціалістами в академічних групах на кураторських годинах; мотивувати здобувачів ВО до здобуття неформальної та інформальної освіти; формувати лідерські якості та здатність здобувачів ВО до управління та взаємодії в колективі.

Гарант ОПП «Садівництво та
виноградарство» за першим
(бакалаврським) рівнем освіти

к.с.г.н., доцент

Ольга АЛЕКСЄЄВА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР